

DAMUŠIS Adolfas

Adolfas Damušis
Nuotr. A. Juodpusio

DAMUŠIS Adolfas (iki 1939 Domaševičius; 1908 06 16 Toščicoje, Mogiliavo sr., Baltarusija - 2003 02 27 Vilniuje) - chemikas, cemento pramonės technologas, visuomenės veikėjas. 1934 baigė Vytauto Didžiojo u-to Technikos f-tą ir liko jame dirbti, nuo 1940 - šio u-to Neorganinės chemijos k-ros vedėjas, 1942 - 1943 - Technologijos f-to dekanas. Aktyvus pasipriešinimo sovietiniam ir hitleriniam okupaciniams režimams dalyvis, vienas iš 1941 birželio sukilimo organizatorių ir vadovų, pramonės ministras Lietuvos laikinojoje vyriausybėje. Vienas iš Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo k-to steigėjų, porą metų - jo vicepirmininkas, 1944 - 1945 hitlerinės okupacinės valdžios kalintas Vokietijoje. Nuo 1947 gyveno JAV, dirbo chemijos g-lose, 1973 - 1983 - Detroito u-to profesorius, polimerų tyrimo i-to direktoriaus pavaduotojas. 1932 įkūrė inžinierių ateitininkų korporaciją „Grandis“, 1946 - 1952 - Ateitininkų federacijos vyriausiasis vadas, 1957 - 1964 ir 1977 - 1983 buvo jos t-bos pirmininkas, nuo 1957 vadovavo savo įsteigtai JAV lietuvių jaunimo stovyklai „Dainava“, buvo vienas iš Lietuvių enciklopedijos redaktorių. Paskelbė sovietinio genocido aukų Lietuvoje sąrašus. 1936 - 1940 dalyvavo kreidos ir klinčių klodų tyrimuose Kauno ir Akmenės apylinkėse, parengė cemento gamyklos Skirsnemunėje statybos projektą. Nuo 1997 gyveno Lietuvoje, dalyvavo AB „Akmenės cementas“ 50-mečio minėjime ir pasidalijo prisiminimais apie Lietuvos cemento pramonės raidą. Apdovanotas Vyčio kryžiaus 3 laipsnio ordinu (1994), Vatikano šv. Silvestro ordinu (1984).

Inf.: *JAV lietuviai*, I; *VLE*, t. 4.